

De illegale puppyhandel

De illegale puppyhandel is in het nieuws. Wat is er precies aan de hand in Nederland, wat gaat er fout? Het TvD gaat hierover in gesprek met de NVWA¹.

TEKST STELLA GEERLIGS / NVWA | FOTO SHUTTERSTOCK

Het aantal meldingen over vermoedens van illegale hondenhandel bij de NVWA, zowel door burgers als door dierenartsen, is van 2014 tot en met 2016 sterk toegenomen (toename van 163 procent). Niemand weet precies hoe groot het probleem is. Een volledig beeld van de omvang van de illegale hondenhandel, evenals de verdiensten, is zeer lastig te krijgen. Handelaren beogen immers buiten beeld te blijven. In 2016 verscheen het evaluatierapport over het beleid ten aanzien van hondenfokkerij en -handel² in Nederland. Zoals ook in dit rapport aangegeven, circuleren er veel verschillende cijfers over de omvang en aard van de problematiek van de hondenfokkerij en -handel. Uit data-analyse, uitgevoerd door de NVWA in 2016, blijkt dat het merendeel van de honden die in de afgelopen jaren in Nederland zijn ingevoerd, uit Hongarije, Spanje en Roemenië afkomstig is. De Nederlandse ras-hondenfokkers (van pups met een stamboom) kunnen veelal niet voldoen aan de vraag naar pups. Deze fokkers stellen dat zij hoge kosten moeten maken om te voorkomen dat welzijn en gezondheid van de dieren ten gevolge van het fokken wordt benadeeld; dit is van invloed op de prijzen voor de rashondenpups in Nederland.

Voor de veelal veel goedkopere (ras)honden die worden geïmporteerd uit landen waar geen of veel minder strenge regels gelden voor fokkers, is in Nederland een markt. Consumenten die een pup willen aanschaffen lijken lang niet altijd bereid zich in te lezen of zich te laten informeren over een verantwoorde aanschaf³. Men lijkt vaak, als de beslissing eenmaal is genomen om een hond aan te schaffen, deze snel en veelal voor liefst niet al te hoge prijs, te willen aanschaffen.

Risico's

Wanneer niet wordt voldaan aan de nationale en internationale wet- en regelgeving omtrent hondenhandel, bestaat het risico op de import van ziekten die kunnen worden overgedragen naar andere dieren en ook op mensen (zoönosen). Daarnaast spelen welzijnsrisico's een rol, bijvoorbeeld in het geval van overtredingen bij transport van de dieren. Rabiës (hondsdolheid) is de belangrijkste zoönose, waarop de internationale regelgeving voor honden, katten en fretten gestoeld is. Naast rabiës kunnen uiteraard ook andere ziekten die voor de mens besmettelijk zijn, zoals bijvoorbeeld Leishmania of Giardia een risico vormen bij import. Zoönotische aandoeningen vormen naast risico's voor de

volksgezondheid, ook een aantasting van welzijn en gezondheid van geïmporteerde pups.

.....
***Consumenten zijn
niet altijd bereid
zich in te lezen***
.....

Veel politiek-maatschappelijke zorg over de invoer van jonge pups is ook gebaseerd op signalen over onvoldoende gesocialiseerd zijn van de pups en de (welzijns)omstandigheden waaronder de dieren verkeren in het land van herkomst.

Met regelmaat wordt melding gemaakt van het vermoeden dat er fraude plaatsvindt bij toepassing van de veterinaire regels voor invoer en intracommunautair verkeer (onder andere rabiësenting, paspoort en chip en registratie in veterinair toezichtssysteem, te jong ingevoerde dieren). Daar waar bij handhaving en toezicht blijkt dat Nederlandse dierenartsen betrokken zijn bij illegale hondenhandel kunnen ook zij strafrechtelijk, dan wel tuchtrechtelijk worden vervolgd.

Er is in Nederland een markt voor honden uit het buitenland.

De ongecontroleerde invoer van honden moet aan banden worden gelegd. Waar ziet de NVWA oplossingen?

Het aantal meldingen over verdenkingen van illegale hondenhandel bij de NVWA is in de afgelopen jaren sterk gestegen. In het evaluatierapport¹ van Panteia dat in 2016 is opgemaakt, zijn diverse aanbevelingen opgenomen. In zijn brief aan de Tweede Kamer naar aanleiding van dit rapport is staatssecretaris van Dam hier nader op ingegaan: “Er kunnen en moeten nog slagen gemaakt worden om misstanden beter aan te pakken,” geeft de staatssecretaris in zijn brief aan. Hij zegt ook: “Hiervoor is de overheid aan zet, maar ook de consumenten, de fokkers, de handelaren én ook dierenartsen. Alle schakels in de keten zijn nodig om misstanden tegen te gaan. Alleen het gezamenlijk oppakken van deze verantwoordelijkheid gaat de misstanden in de hondenhandel terugdringen. Zolang mensen goedkope, illegale en of slecht verzorgde dieren blijven kopen, zullen misstanden niet volledig uitgebannen kunnen worden.”

Over de rol van de dierenarts zegt de staatssecretaris specifiek: “Dierenartsen kunnen hun cliënten voorlichten, en de autoriteiten helpen bij de opsporing, door misstanden te melden.”

Beleidsmatig zullen nog vervolgstappen naar aanleiding van dit rapport worden gezet. Zo zal verdere investering plaatsvinden in het centrale I&R-systeem om het systeem ‘slimmer’ te maken. In december 2016 is een motie in de Tweede Kamer aangenomen waarin de regering verzocht is het vaccinatieboekje voor honden te verbieden en alleen nog het dierenpaspoort (te verstrekken door dierenartsen) toe te staan.

Voorlichting

Voorlichting van consumenten en partijen in de keten blijft een belangrijke pijler van het dierenwelzijnsbeleid. Het Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren (LICG) speelt hierin een belangrijke rol. Met de campagne ‘Ontmasker de foute fokker’ heeft het LICG vorig jaar aandacht besteed aan diverse aspecten van hondenhandel. Daarnaast is er jaarlijks de Chipmaand in juni: www.chipjedier.nl.

Handhaving

De NVWA is hoofdverantwoordelijk voor de handhaving ten aanzien van de import van honden, evenals de nationale hondenhandel en hondenfokkerij. De NVWA werkt samen met zowel de politie als de Landelijke Inspectiedienst

Dierenbescherming. Zodra echter sprake is van een combinatie van veterinaire overtredingen met bijvoorbeeld georganiseerde criminaliteit, of agressieve daders, is de politie primair aan zet.

De NVWA focust met de beschikbare toezichtscapaciteit met name op de meldingen met betrekking tot invoer van honden afkomstig uit landen met een hoog rabiësrisico (landen waar rabiës nog endemisch voorkomt). De nieuwe regels met betrekking tot vaccinatie van pups die eind 2014 in werking zijn getreden, hebben tot een flinke toename van meldingen gezorgd bij de NVWA. Grote complexe (internationale) zaken hebben een flinke weerslag op de beschikbare capaciteit. Zo is in april 2016 een strafrechtelijk onderzoek gestart naar aanleiding van vele tientallen meldingen. De NVWA ziet ook de uitdagingen die de onderzoekers van Panteia in 2016 aankaarten en investeert in het uitvoeren van data- en doelgroepanalyse. De NVWA heeft in de afgelopen jaren tevens geïnvesteerd in extra voorlichting aan stichtingen die zwervdieren importeren. Eveneens zijn controles bij stichtingen uitgevoerd en zijn zij betrokken bij de uitgevoerde doelgroepanalyse. In 2016 is samen met de KNMvD ook gewerkt aan een hogere alertheid bij

stronghold[®] PLUS

selamectine/sarolaner

STEENGOEDE BESCHERMING TEGEN TEKEN EN VLOOIEN

NIEUW
SPOT-ON VOOR DE KAT

Nu ook werkzaam tegen de
4 belangrijkste tekensoorten bij de kat

WERKZAAM TEGEN

- **Volwassen vlo en de eieren en larven van de vlo in de omgeving**
Kan worden ingezet als onderdeel van een behandelingsstrategie tegen vlooiënallergie dermatitis (VAD)
- **Teken:** *Ixodes ricinus*, *Ixodes hexagonus*, *Dermacentor reticulatus* en *Rhipicephalus sanguineus*
- **Oormijten**
- **Bijtende luizen**
- **Spoelworminfecties**

zoetis

Volwassen
vlooiën

Vlooiën-
eitjes

Vlooiën-
larven

Teken

Oormijten

Luizen

Haak-
wormen

Spoel-
wormen

Hartworm

STRONGHOLD PLUS spot-on oplossing voor katten • Uitsluitend voor diergeneeskundig gebruik – REG NL 118801/118802/118803-EU/2/16/204/001-006 • UDA • Werkzame bestanddelen: selamectine, sarolaner • Doel-dier: Kat • Indicaties: Uitsluitend geïndiceerd wanneer tegelijkertijd toepassing tegen teken én een of meerdere van de andere doelparasieten aangewezen is. Behandeling en preventie van vlooiëninfestaties (Ctenocephalides spp.). Onmiddellijke en aanhoudende vlo-dodende werking tegen nieuwe infestaties gedurende 5 weken. Kan gebruikt worden als onderdeel van een behandelingsstrategie tegen vlooiënallergie dermatitis. Behandeling van tekeninfestaties. Onmiddellijke en aanhoudende acaricide werking gedurende 5 weken tegen *Ixodes ricinus* en *Ixodes hexagonus* en 4 weken tegen *Dermacentor reticulatus* en *Rhipicephalus sanguineus*. Behandeling van oormijten (*Otodectes cynotis*). Behandeling van infestaties met bijtende luizen (*Felicola subrostratus*). Tekenen moeten aanhechten aan de gastheer en beginnen met voeden om aan sarolaner te worden blootgesteld. Behandeling van volwassen rondwormen (*Toxocara cati*) en volwassen intestinale haakwormen (*Ancylostoma tubaeforme*). Preventie van hartwormziekte veroorzaakt door *Dirofilaria immitis* indien maandelijks toegediend. • Toedieningswijze en dosering: Enkelvoudige spot-on (topicale) dosis in een minimum dosering van 6 mg/kg selamectine en 1 mg/kg sarolaner. Zie bijsluiters. • Contra-indicaties: Niet gebruiken bij zieke katten of katten die verzwakt zijn en ondergewicht hebben (voor grootte en leeftijd). Niet gebruiken bij overgevoeligheid voor het werkzame bestanddeel of één van de hulpstoffen. • Bijwerkingen: Gebruik van het diergeneesmiddel kan resulteren in een milde en voorbijgaande pruritus op de plaats van toediening. Milde tot matige alopecia op de plaats van toediening, erytheem en kwijlen zijn soms waargenomen. • Speciale waarschuwingen & Bijzondere voorzorgen: Gebruik van dit diergeneesmiddel is geïndiceerd in katten van ten minste 8 weken oud met een lichaamsgewicht van minimaal 1,25 kg. Tekenen moeten begonnen zijn met voeden op de gastheer om blootgesteld te worden aan sarolaner; de overdracht van teekgebonden infectieziekten kan daarom niet worden uitgesloten. Dit diergeneesmiddel is niet werkzaam tegen volwassen *D. immitis*. Veiligheid tijdens dracht en lactatie of bij fokdieren is niet bewezen; uitsluitend gebruiken overeenkomstig de baten/risicobeoordeling door de behandelend dierenarts. Tijdens klinische veldproeven werden geen interacties waargenomen tussen dit diergeneesmiddel en routinematig gebruikte diergeneesmiddelen. In geval van accidentele ingestie, onmiddellijk een arts raadplegen. Het diergeneesmiddel kan oogirritatie veroorzaken. Vermijd contact met de ogen alsook hand-oogcontact. Vermijd direct contact met behandelde dieren tot de plaats van toediening droog is. Na gebruik handen wassen. Mensen met een gevoelige huid of bekende allergie voor dit type diergeneesmiddelen dienen het diergeneesmiddel met voorzichtigheid te hanteren. Uiterst brandbaar. Zie bijsluiters. • Nadere informatie: zie verpakking/bijsluiter of op aanvraag beschikbaar bij de lokale vertegenwoordiger: Zoetis B.V. - Postbus 81055 - 3009 GB Rotterdam - Nederland (e-mail: info.nl@zoetis.com), GEBRUIKT: beschikking EC website dated 22Feb2017

dierenartsen. Er is een informatie-bulletin⁵ ontwikkeld waarin de nieuwe regels op het terrein van de nieuwe paspoorten en handel uiteengezet worden. Ook wordt het belang van het doen van een melding in dit informatiedossier onderstreept. Dierenartsen worden gewezen op de kanalen waar melding kan worden gedaan en informatie kan worden verkregen indien zij tegen misstanden aanlopen. Je kunt bellen met het **Klantencontactcentrum**: 0900-03 88 of via de site een vraag stellen: <https://www.nvwa.nl/over-de-nvwa/inhoud/contact/vraag-stellen-aan-de-nvwa>

Hoe kan de dierenarts een positieve rol spelen in dit verhaal?

Dierenartsen kunnen een heel actieve bijdrage leveren. Een mooi voorbeeld daarvan is het pre-pup consult. Tijdens het jaarcongres van de KNMvD in 2016, is dierenartskliniek de Kempen onderscheiden met de MVVO-award voor het concept van het pre-pup consult. Deze dierenartsen zetten daarmee in op voorlichting vóór aanschaf van een pup; over kosten, eigenschappen van een ras, erfelijke afwijkingen, maar ook waar op te letten bij de aanschaf van een pup.

Wat kan ik als dierenarts doen wanneer ik het vermoeden heb een 'foute' puppy in handen te krijgen?

De NVWA stelt het op prijs wanneer dierenartsen, bij vermoedens van illegale hondenhandel, hiervan melding doen bij de NVWA. Dit kan via de website van de NVWA, of telefonisch via het klantcontactcentrum. Bij een melding via de website kan ook de nodige informatie worden toegevoegd in de vorm van bijlagen (bijvoorbeeld kopie paspoort, gezondheidscertificaat). Via de volgende link bereikt u het formulier op de website: https://formdesk.minlnv.nl/kcdv/AA_Keuze_vragen_klachten_NVWA_v1
Kies voor klacht indienen -> Dieren -> gezelschapsdieren.
De NVWA beoordeelt meldingen over

vermoedens van illegale hondenhandel die zij telefonisch of via de website ontvangt. Daarbij vindt een risico-analyse plaats. Meldingen van dierenartsen zijn voor de NVWA heel waardevol, omdat deze veelal ook extra informatie bevatten die kan bijdragen aan het vaststellen van overtredingen. Daarnaast dragen zij ook bij aan het verkrijgen van inzicht in de omvang en de aard van de misstanden in de hondenhandel. Niet alle meldingen leiden tot een controle. Een melding kan evengoed op een later tijdstip onderdeel uitmaken van een dossier dat alsnog tot een controle leidt.

..... *Pre-pup consult mooi voorbeeld van positieve rol dierenarts*

Dierenartsen krijgen een ontvangst-bevestiging naar aanleiding van een melding. In voorkomende gevallen wordt de dierenarts gebeld ten behoeve van nadere informatie. Het is voor de NVWA niet mogelijk inhoudelijke informatie te verstrekken over controles die volgen op meldingen, in verband met privacywetgeving.

Hoe kan de NVWA de dierenarts ondersteunen?

Op de website van de NVWA is veel informatie te vinden over wet- en regelgeving met betrekking tot honden en katten. Daarnaast beantwoordt de NVWA jaarlijks vele vragen van dierenartsen over hondenhandel. Wanneer in een dierenartspraktijk pups worden aangeboden, waarvan vermoed wordt dat niet is voldaan aan de internationale regelgeving voor fok en handel en het dier mogelijk op illegale wijze Nederland is binnen gekomen, stelt de NVWA het uiteraard op prijs wanneer de dierenarts de houder van de pup hierop wijst. Afhankelijk van de aangetroffen onrechtmatigheden

kan de houder door de dierenarts ook nog nader worden geadviseerd, over vaccinatie tegen rabiës, I&R en het Europese paspoort.

I&R hond

De pup moet door de houder worden aangemeld bij één van de aangewezen databanken met een aanvoermelding. Dat wil zeggen, als de houder het dier niet zelf heeft geïmporteerd. Wanneer dat het geval is dient hij/zij een importmelding te doen. Wanneer een vermoeden bestaat van een illegale import kan de dierenarts de dierhouder adviseren, naast de aanvoermelding, ook een contactmelding te doen.

Europees paspoort

Wanneer de dierenarts de pup/hond vaccineert tegen rabiës, kan daarbij ook een Europees paspoort worden uitgegeven om deze enting in op te nemen. In dit paspoort is het dan verplicht om het land van herkomst te noteren (indien anders dan in Nederland) in rubriek 'XII. Diversen' (Regeling handel levende dieren en levende producten artikel 8.15 lid 1). ●

[Een nadere toelichting volgt wanneer beleidsmatige wijzigingen in het kader van Identificatie en Registratie Hond worden doorgevoerd.](#)

¹ Mr. drs. D. van Doorn (teamleider toezichtsuitvoering, team dierenwelzijn Noord) en drs. S.M. Beelen (senior inspecteur toezichtontwikkeling, divisie Landbouw en Natuur)

² Feiten en cijfers gezelschapsdieren 2015 bijvoorbeeld.

³ Rapport 'Liefde maakt blind?' Hogeschool Van Hall Larenstein in opdracht van het ministerie van Economische Zaken, oktober 2013

⁴ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2016Z14417&-did=2016D29456

⁵ <https://www.knmvd.nl/dossiers/12108480/Dieren-op-reis/actueel/item/10870687/Speciaal-voor-u-het-informatiebulletin-EU-dierenpaspoort>